

її подолання. Отже, для кризових явищ головним має бути їх попередження та ідентифікація на ранній стадії. За настання кризи, необхідно мінімізувати збитки і зупинити її поширення. Пріоритетними напрямками має стати відновлення балансів банків, компаній та домогосподарств. Уряду необхідно раціонально розподілити ресурси для вирішення проблем приватного сектору. Зокрема, необхідно надавати капітал банкам за умови списання боргу і можливої націоналізації. Можливим також є списання частини боргу домогосподарств, тобто, стратегія уряду повинна бути спрямована на заміну приватного боргу на державний. При цьому необхідно активно і рішуче вирішувати всі конфлікти між позичальниками і кредиторами, акціонерами та інвесторами. Якщо вищеперераховане буде зроблено та взяті до уваги шляхи подолання світової фінансової кризи виконуватися - ризик мінімізується.

Література:

1. Іванов О. Фінансові чинники незворотності економічних криз [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ufin.com.ua>.

2. Клаудіо Боріо Економічні кризи у ракурсі теорії фінансових циклів [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.ufin.com.ua>.

Маслій Н. Д.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Степанова Г. Є.

студентка 4 курсу напрям підготовки «Фінанси і кредит»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

АНАЛІЗ СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЛОМБАРДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В сьогоденнішніх умовах виникнення розвитку економічної кризи виникає актуальність дослідження ломбардів, як важливої одиниці небанківських фінансових послуг в Україні. Все більшого попиту набули послуги ломбардів, які почали стрімко розвиватися в цей період. Це пояснюється, по-перше падінням довіри до банківських установ, по-друге підвищенням вимог до позичальників та ускладненням процедури отримання кредиту.

Значний внесок у дослідження проблем формування, регулювання і оновлення небанківського фінансового сектора, у тому числі ломбардів, належить В.Д. Базилевичу, Л.Ю Леваєвій, М.С. Кулікової, О.І. Барановському, О.Й. Шевцовій, В.І. Віхлевщук, О.О. Гаманковій, С.С. Осадцю, А.Л. Самойловському, М.М. Свердану, О.О. Слюсаренко, В.М. Фурману та ін.

Проте, методика ефективного контролю за клієнтами ломбардів, щодо повернення ними позик ще мало вивчена.

На сьогоднішній день відповідно до Державного реєстру фінансових установ в Україні функціонують 481 ломбард, це на 3 установи (або на 0,6%)

більше порівняно з минулим роком. Тенденція зростання кількості ломбардів пов'язана із забезпеченням ними першочергових потреб громадян у грошових коштах. Проведений аналіз основних економічних показників діяльності ломбардів наведений в таблиці 1 свідчить, про скорочення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за перше півріччя 2014 року порівняно з аналогічним періодом минулого року на 777,1 млн. грн. (19%), це сума наданих фінансових кредитів під заставу; сума погашених фінансових кредитів на 841,7 млн. грн. (20,9%);

Таблиця 1 – Показники діяльності ломбардів за I півріччя 2012 – 2014 р.р.

Показники за перше півріччя	2012	2013	2014	Темпи приросту, перше півріччя			
				2013/2012		2014/2013	
				Абс.	%	Абс.	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	461	478	481	17,0	3,7	3,0	0,6
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	4 392,4	4 090,3	3313,2	-302,1	-6,9	-777,1	-19,0
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	5 390,6	5 275,8	4763,1	-114,8	-2,1	-512,7	-9,7
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	4 325,5	4 035,1	3193,4	-290,4	-6,7	-841,7	-20,9
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	375,3	233,6	216,9	-141,7	-37,8	-16,7	-7,1
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	519,6	339,3	486,6	-180,3	-34,7	147,3	43,4

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за перше півріччя 2014 року становить 196,7 % (перше півріччя 2013 року – 206,1 %). Показник кількості договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу збільшився на 43,4 %.

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння - 83,7% (2772,0 млн. грн.). Порівняно з 30.06.2013 даний показник зменшився на -3,5 відсоткові пункти. Частка фінансових кредитів під заставу побутової техніки за перше півріччя 2014 року збільшилась на 3,5 відсоткові пункти порівняно з відповідним періодом минулого року та становить 15,7% (520,0 млн. грн.).

У зв'язку з ситуацією, що склалась на Україні, виникають об'єктивні проблеми у споживачів фінансових кредитів ломбардів з тим, щоб вчасно

виплачувати обов'язкові платежі відповідно до умов укладених договорів.

Оскільки фінансовий кредит ломбарду - надання ломбардом коштів у позику, забезпечених заставою, на визначений строк та під процент, у споживачів фінансових кредитів ломбардів виникає занепокоєння щодо повернення застав по фінансових кредитах та можливого нарахування штрафних санкцій.

Вирішення та уникнення вищезазначених проблем між споживачами фінансових послуг та ломбардами унеможлиблюється ще й тим, що в таких умовах частина ломбардів у східних регіонах України не працює. Зв'язатись з працівниками та керівниками зазначених ломбардів споживачам фінансових кредитів не вдається.

Додатковою проблемою є те, що споживачі фінансових послуг після нормалізації ситуації на сході України під час вирішення спірних питань з ломбардами не зможуть посилатись на обставини, які можливо трактувати як форс-мажор.

Таким чином для вирішення поставленої проблеми необхідно посилити державний контроль за діяльністю ломбардів; оптимізувати мережу ломбардів та централізувати їх діяльність що потребує подальшого дослідження та розробки стратегічного плану розвитку.

Література:

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сата: <http://nfp.gov.ua/>.

2. Положення «Про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981 з доповненнями до 2013 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>.

3. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія й практика: Навч. Посіб. – К.: Знання, КОО, 2012.- 303с.

Назаркіна Л.І.

старший викладач кафедри економіки
та моделювання ринкових відносин

Вознюк Ю.О.

студентка 4 курсу напряму підготовки «Фінанси і кредит»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

СТАНОВЛЕННЯ І РОЛЬ ФІНАНСОВИХ КОНГЛОМЕРАТИВ У ФУНКЦІОНУВАННІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Різні фінансові інституті відіграють дуже важливу роль для розвитку національної та міжнародної економіки. Дивлячись на це фінансові посередники стають необхідними. В процесі розвитку змінюється їх структура від банків до інтегрованих посередників, тобто фінансових конгломератів. Ці